

Streszczenie rozprawy doktorskiej

„Czas pracy kierowców - między bezpieczeństwem a efektywnością działalności gospodarczej”

przygotowanej przez mgr. Piotra Zaszczudłowicza

pod opieką naukową dr. hab. Stefana Płażka

Przedmiotem niniejszej dysertacji doktorskiej są przepisy prawa o czasie pracy kierowców. Głównym jej zadaniem jest analiza i ocena stanu regulacji z punktu widzenia celów, dla których powstały oraz ich wpływu na efektywność prowadzenia działalności gospodarczych zajmujących się wykonywaniem przewozów drogowych. Podstawową rolą tych przepisów jest ochrona interesów zawodowych i socjalnych kierowców, ale z ich funkcjonowaniem wiąże się także znaczna odpowiedzialność prawna. Zawód kierowcy, szczególnie w transporcie ciężkim, jest niezwykle ściśle uregulowany przepisami prawa, a to skutkuje wieloma obowiązkami, których nieprzestrzeganie jest powodem nakładania dotkliwych kar. Na prawodawstwo w przedmiotowym zakresie składają się akty prawne krajowe, wspólnotowe i międzynarodowe. Obowiązujące na obszarze Europy przepisy o czasie pracy kierowców zostały w znacznym stopniu zharmonizowane, przez to zaprezentowane w dysertacji rozważania są użyteczne również za granicą, w szczególności w państwach członkowskich UE. Mimo doniosłości omawianego zagadnienia, dotychczas poświęcono mu niewiele miejsca w literaturze naukowej. Rozprawa zawiera opis najważniejszych zagadnień i przepisów prawa dotyczących czasu pracy kierowców z licznymi odniesieniami do praktyki i dzięki temu może przyczynić się do lepszego poznania ich istoty oraz funkcjonowania.

Praca została podzielona na cztery rozdziały.

Rozdział 1. – Aksjologia prawa pracy w przewozie drogowym. Przedstawia wartości stojące u podstaw prawa pracy, w tym przepisów o czasie pracy kierowców. Szerzej opisane zostały najważniejsze z nich: godność człowieka, ochrona życia i zdrowia oraz równość. W rozdziale znajduje się także część poświęcona szczególnym obowiązkom przedsiębiorstw transportowych korzystających z pracy kierowców. Przedstawiono w niej specyficzne obowiązki informacyjne oraz organizatorskie.

Rozdział 2. – Czas pracy kierowców – aktualny stan prawny i jego geneza. W rozdziale znajduje się zestawienie aktów prawnych związanych z prawem pracy w przewozach drogowych. Rozdział zawiera analizy przepisów dotyczących czasu pracy kierowców wykonujących przewozy drogowe

na podstawie stosunku pracy, jak i niebędących w zatrudnieniu. Najwięcej uwagi poświęcono przepisom szczególnym dla kierowców pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony i pojazdów służących do przewozu więcej niż dziewięciu osób łącznie z kierowcą. Zawiera on praktyczne przykłady funkcjonowania prawa. Analiza jurydyczna została poparta stanowiskami oficjalnymi i orzecznictwem. Rozdział zawiera także analizę historyczną.

Rozdział 3. – Nadzór i kontrola nad prawidłowym funkcjonowaniem prawnych regulacji. W rozdziale zostały przedstawione zasady egzekwowania przepisów prawa o czasie pracy kierowców. Znajduje się w nim opis procedur nadzorczych i kontrolnych, które to mają istotne znaczenie dla realizacji celów przyświecających prawodawcy. W rozdziale przeprowadzono analizę przepisów sankcjonujących nieprzestrzeganie omówionych w rozdziale II regulacji, w szczególności pod kątem spełniania przez nie wymogów skuteczności i proporcjonalności. Analiza została wykonana z wykorzystaniem orzecznictwa oraz publikacji wyspecjalizowanych instytucji.

Rozdział 4. – Wynagrodzenia kierowców. W rozdziale został podkreślony związek między zasadami wynagradzania kierowców a funkcjonowaniem regulacji ich czasu pracy. Aktywności kierowców mają bezpośrednie przełożenie na wysokość ich wynagrodzenia. Od tych aktywności oraz od zasad wynagradzania zależy również wysokość zarobku przewoźnika korzystającego z pracy kierowcy. Przepisy o czasie pracy kierowców powinny więc uwzględniać zarówno potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, jak i możliwość wykonywania efektywnej pracy. W rozdziale znajduje się analiza prawnoporównawcza przepisów o wynagradzaniu kierowców wykonujących przewozy do krajów UE.

Zakończenie dysertacji jest podsumowaniem wcześniejszych części, wraz z uwagami *de lege ferenda*, oraz podkreśleniem najistotniejszych problemów związanych z funkcjonowaniem przepisów prawa o czasie pracy kierowców.

E. Dr. Zaczynski

22.02.2022